

Folk til at modtage aandelig Næring. Nej, det mener jeg heller ikke, man skal overfor voksne Mennesker. Er man ikke i Stand til at give dem Smag for aandelig Næring og opvække Trangen dertil hos dem, tror jeg, det er spildt Ulejlighed. Men det er heller ikke det, der her er Tale om. Det, vi ønske, er, at det skal være en Tvang for Forældrene og først og fremmest for dem, der udnytte Børnenes Arbejdskraft, at de skulle lade Børnene gaa i Skole, for at de kunne faa den Undervisning, de trænge til, for at de ikke senere hen i Livet skulle komme til at bøde haardt for, at de ikke have tilegnet sig de nødvendige Kundskaber. Vi ville ikke tvinge Børnene til at tage Undervisning, men vi ville tvinge dem, der ere interesserede i at udnytte Børnenes Arbejdskraft, til at give Afkald paa at hindre Børnene i at faa den fornødne Undervisning og den aandelige Næring, de behøve for senere i Livet paa tilfredsstillende Maade at kunne optage Kampen for Tilværelsen. Det siger sig selv, at dersom vi finde os i, at de fattiges Børn vokse op med færre Kundskaber end de riges, saaledes at de rige ved Siden af deres Kapital ogsaa have det forud for de fattige, at de have fyldigere Kundskaber — Kundskab er Magt, siger man, og dette er en Sandhed —, saa vil Kampen for Tilværelsen for de fattige blive endnu vanskeligere end under andre Forhold. Derfor kræve vi, at der skal være Adgang for de fattige Børn til at faa saa god en Undervisning som muligt, og det søge vi, hvor vi have Lejlighed dertil, at virke for ved at sætte Kommuneskolerne i Stand til at meddele en fyldig Undervisning under saa betryggende Forhold som muligt. Og saa ønske vi heller ikke, at man fra anden Side skal modarbejde det ved at oprette Skoler, der kun give et Minimum af Kundskaber for at gøre det muligt at udnytte Børnenes Arbejdskraft og tvinge de fattige Forældre, der ikke kunne skaffe Udkommet paa anden Maade, til at lade deres Børn gaa der, saaledes at de ikke faa den Adgang til Undervisning, som den offentlige Skole yder. Vor Stilling er altsaa ikke dikteret af Mangel paa Tillid, men fordi vi have set, at det i det praktiske Liv er saaledes, at naar man staar overfor dette, om man kan faa den tilstrækkelige legemlige Ernæring og saa maa give Afkald paa Undervisning; saa vælger man det sidste for at være i Stand til at blive mættet. Men vi kræve, at det skal være saaledes, at Samfundet ikke alene har Pligt til at sørge

for, at disse Børn faa den nødvendige Undervisning, men at de ogsaa samtidig kunne faa en saadan legemlig Ernæring, at de kunne være i Stand til at nyde godt af Undervisningen, og at man ikke skal tvinge Forældrene til at lade deres Børn forsømme Skolen, for at de kunne arbejde ude i Livet for at erhverve Udkommet. Derfor have vi ogsaa arbejdet for at faa indført Bispisning i Skolen, saaledes at de fattige Børn der kunne faa ordentlig og rigelig Mad i Stedet for at gaa ud i Fabrikkerne, hvor de overanstrenges og ødelægges og saa maaske endda faa en tarvelig Forplejning hjemme. Vi ville ganske vist have, at Forældrene skulle lade deres Børn søge Skolen, men vi ville ogsaa skabe saadanne Forhold, at de tillige kunne faa den tilstrækkelige legemlige Ernæring og Beklædning trods det, at de søge Skolen. Børnene skulle ikke fortrinsvis være Arbejdsredskaber, men de skulle undervises og udvikles, saaledes at de senere hen i Livet kunne gøre Fyldest og være i Stand til at hævde deres Plads i Kampen for Tilværelsen. Jeg tror ogsaa, det er det, som tjener Samfundet bedst: at opdrage en dygtig, kundskabsrig, sund og kraftig Slægt, selv om det koster lidt mere i Øjeblikket. Og dette er Socialdemokratiets Opgave med Hensyn til Skolevæsenet, en Opgave, som fortjener den største Støtte; og naar det netop er den Vej, ad hvilken Købstadskolen har udviklet sig i de senere Aar, forekommer det mig ogsaa, at det er naturligt, at man yder den en Støtte, som i alt Fald ikke er mindre end den, man yder Landsbyskolen.

J. Nielsen: Jeg skal begynde med at give min fulde Tilslutning til de Bemærkninger, det ærede Medlem for Nørresundby (Jensen-Sønderup) kom med Hensyn til Fordelingen af Tilskuddet til Kommunerne. Jeg har ligesom han intet som helst imod, at Statstilskuddet til Kommunerne bliver betydelig større end paatænkt i Forslaget, men jeg har kun ønsket og villet, at det skulde fordeles i Forhold til Kommunernes virkelige Trang og ikke saaledes som foreslaaet; for det er ingen Maalestok for en Kommunes Trang.

Med Hensyn til det Par Hovedspørgsmaal, i hvilke jeg ikke har kunnet slutte mig hverken til Udvalget eller dets Flertal, da har jeg ikke i Sinde at forlænge Debatten derom. Jeg har faaet Lov til at udtale mine personlige Anskuelser om disse Spørgsmaal i nøje Overensstemmelse med min Overbevisning og min Samvittighed,